

İbrahim Aras

<https://orcid.org/0000-0003-1481-4286>

Dr., Educational Researcher, Türkiye, ibrahimaras1974@gmail.com

Atıf Künyesi | Citation Info

Aras, İ. (2025). Öğretmenlerin Özel Alan Yeterlikleri Konulu Makaleler. Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi, 12 (4), 1148-1163.

Öğretmenlerin Özel Alan Yeterlikleri Konulu Makaleler

Öz

Öğretmenlik, bir öğrencinin hatta milletlerin geleceğine yön veren önemli bir meslektir. “Biz her insanın kaderini kendi çabasına bağladık” buyuran Kur’an’a göre insanın kaderinin güzelleşmesi için çaba göstermesi gerekir ancak bu çabanın bilinçli olması daha anlamlı olacaktır. Eğitimin başarısı, eğitim sisteminin uygulayıcısı olan öğretmenlerin nitelikli olmasıyla ilişkilidir. Öğretmenlerin alan yeterlikleriyle ilgili yayınlanmış makalelerin incelenerek tek bir çalışmada toplanması eğitime ve tüm ilgililere önemli katkılar sağlayacaktır. Bu çalışma öğretmenlerin alan yeterlikleriyle ilgili olarak doküman analizi yöntemine göre Nitel yöntemle hazırlanmış kapsamlı bir araştırmanın ikincisidir. Araştırmada “Özel Alan”, “Öğretmen” ve “Yeterli” anahtar ifadeleri bir şekilde konu başlıklarında bulunan yayınlanmış makalelerin sistemli literatür taraması ve derinlemesine içerik analizi yapılmıştır. Araştırma kapsamında YÖK, ULAKBİM, TR Dizin, Dergi Park ve İSAM platformları üzerinden belirlenen 48 bilimsel makalenin tamamı titizlikle okunmuş ve incelenmiştir. Araştırma kapsamında makalelerin seviye dağılımları, problem durumları, amaçları, çalışma grupları, yöntemleri ve veri analiz yöntemleri incelenmiş ve veriler tablolara aktarılmıştır. İncelenen 48 çalışmadan 20’si öğretmenlerin, 1’i akademisyenlerin, 19’u Lisans seviyesindeki üniversite öğrencilerinin görüşlerine göre hazırlanmıştır. Yine 48 çalışmadan 26’sı nicel, 18’i nitel, 4’ü de karma yöntemlerle hazırlanmıştır. Araştırmacıların konuya yönelik nicel ve nitel yöntemler yanında karma yöntemlerle de daha fazla araştırma yapmaları önerilmektedir. Araştırma sonuç ve öneriler kısmıyla tamamlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Öğretmen Yeterlikleri, Özel Alan Yeterlikleri, Literatür Taraması

Articles on Teachers' Subject-Specific Competencies

Abstract

Teaching is a significant profession that shapes not only the future of individual students but also that of nations. According to the Qur'an, which declares, "We have tied every human's destiny to his own effort," human destiny can be improved only through effort, and such effort becomes more meaningful when undertaken consciously. The success of education is directly related to the quality of teachers, who serve as the primary implementers of the education system. Bringing together in a single study the articles published on teachers' field competencies provides important contributions to education and to all stakeholders. This study constitutes the second comprehensive study prepared using the qualitative method based on document analysis concerning teachers' field competencies. In this research, a systematic literature review and an in-depth content analysis were carried out on published articles whose titles include, in some form, the key expressions "Special Field," "Teacher," and "Competence." Within the scope of the study, a total of 48 scientific articles identified through the databases of YÖK, ULAKBİM, TR Dizin, DergiPark, and İSAM were meticulously read and examined. The analysis investigated the distribution levels, problem statements, aims, study groups, methods, and data analysis techniques of the articles, and the findings were systematically organised into tables. Of the 48 studies examined, 20 were based on teachers' opinions, one on academics' opinions, and 19 on undergraduate students' opinions. Moreover, 26 of the studies employed quantitative methods, 18 qualitative methods, and 4 mixed methods. It is recommended that future research employ mixed methods alongside quantitative and qualitative approaches. The research concludes with findings and recommendations.

Keywords: Teacher Competencies, Subject-Specific Competencies, Literature Review

Giriş

Öğretmenlik, insanların öğrendiklerini, tecrübe ettiklerini etrafındakilere öğretmesi olarak başlayan ve daha sonraları önemi ve kapsamı gelişen en eski mesleklerden birisidir. Öğretmen, bir öğrencinin hatta milletlerin geleceğine yön veren önemli bir meslektir. "Biz her insanın kaderini kendi çabasına bağladık" buyuran Kur'an'a göre insanın kaderinin güzelleşmesi için çaba göstermesi gerekir ancak bu çabanın bilinçli olması ve işinin ehli, iyi bir öğretmen tarafından güzelce yönlendirilerek yapılması daha anlamlı olacaktır. Eğitimin başarısı, eğitim sisteminin uygulayıcısı olan öğretmenlerin nitelikli olmasıyla ilişkilidir. Türkiye Cumhuriyeti'nin milli eğitimle ilgili ana kanunlarından biri olan 1739 Sayılı Kanunu'na göre öğretmenlik mesleği bir uzmanlık ve ihtisas mesleğidir. Uzmanlık ve ihtisas sahibi olunması gereken bir meslekte çeşitli nitelikler ve gerekli yeterlikler bulunması doğaldır. Konu öğretmen olunca pek çok branş devreye girmekte ve konunun kapsamı kendiliğinden genişlemektedir. Öğretmenlerin özel alan yeterliklerine yönelik çalışmaları incelemeyi

hedeflediğimiz bu araştırmada konunun kapsamı sebebiyle oldukça fazla sayıda çalışma karşımıza çıkmaktadır. Konu çok geniş bir kitleyi ilgilendirdiğinden konuya yönelik tamamlanmış araştırmaların incelenmesi ve konuyla ilgilenen paydaşlara faydalı hale getirilmesinin önemli bir ihtiyaç olduğunu düşünmekteyiz.

Öğretmenlerin alan yeterlikleriyle ilgili yayınlanmış makalelerin incelenerek tek bir çalışmada toplanması eğitim camiasına ve tüm ilgililere önemli katkılar sağlayacaktır. Araştırmanın giriş kısmının açıklamalarından sonraki bölümlerde; Araştırmanın amacı, önemi, deseni, verilerin toplanması verilerin analizine ilişkin bilgilere yer verilecektir. Giriş kısmından sonra bulgular ve yorumlar yer alacak, son bölümde ise; araştırmanın geneline yönelik sonuç ve önerilere yer verilecektir.

1. Yöntem

1.1. Araştırmanın Amacı

Yukarıda özetlenen temel bilgiler ışığında, bu araştırmanın amacı; 20.06.2025 tarihi itibarıyla Türkiye’de “Öğretmen”, “Özel Alan” ve “Yeterlik” anahtar ifadelerini konu başlıklarında barındıran bilimsel çalışmaların sistematik bir literatür taraması yoluyla incelenmesidir. Bu kapsamda Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Tez Tarama Sayfası, TR Dizin, DergiPark ve İSAM platformlarından ulaşılan akademik makaleler aşağıdaki araştırma soruları çerçevesinde değerlendirilmiştir:

- *Araştırmaların konusu veya amacı nedir?
- *Araştırmalarda hangi yöntem veya desen kullanılmıştır?
- *Veri toplama sürecinde hangi çalışma gruplarına başvurulmuştur?
- *Veriler hangi yöntem veya tekniklerle analiz edilmiştir?

Bu sorular çerçevesinde incelenen her çalışma; amaç/konu, yöntem, evren, örneklem grubu, veri ve bulgular açısından analiz edilerek karşılaştırmalı bir biçimde sunulmuş, elde edilen sonuçlar literatüre katkı sağlayacak biçimde yorumlanmıştır.

1.2. Araştırmanın Önemi

Türkiye’de öğretmenlerin özel alan yeterliklerine yönelik yayınlanmış tüm akademik makalelerin sistematik bir literatür taramasına tabi tutularak içerik analizinin yapılması; araştırmaların farklı açılardan sınıflandırılması, tablollaştırılması ve karşılaştırmalı değerlendirmelere olanak tanınması açısından önemlidir. Bu çalışma, konuyla ilgilenen araştırmacılar, öğretmen adayları ve politika yapıcılar için alanın mevcut durumuna ilişkin bütüncül bir çerçeve sunmayı ve gelecekteki bilimsel çalışmalara yön göstermeyi hedeflemektedir.

1.3. Araştırmanın Deseni

Araştırma, nitel araştırma yaklaşımı temelinde yürütülmüş olup içerik analizi desenine sahiptir. 20.06.2025 tarihine kadar DergiPark ve İSAM makale tarama platformları üzerinden “Öğretmen”, “Özel Alan” ve “Yeterlik” anahtar ifadelerini içeren konu başlıklarına sahip 48 bilimsel makale tespit edilmiştir. Bu makaleler belirlenen hedefler doğrultusunda ayrıntılı biçimde incelenmiş ve derinlemesine içerik analizine tabi tutulmuştur.

Araştırma doküman ve içerik analizi yöntemiyle yürütüldüğünden, çalışmada sıklıkla tekrarlanan bazı kavramlar ve kurum adları için kısaltmalar kullanılmıştır: Üniversite (Üni.), Education Faculty (E.F.), İlahiyat Fakültesi (İ.F.), Sosyal Bilimler Enstitüsü (S.B.E.), Sosyal Bilimler (S.B.), İmam Hatip (İ.H.).

1.4. Verilerin Toplanması

Araştırmada, yukarıda açıklanan tarama ölçütlerine göre ulaşılan ve tamamı Türkçe dilinde yayımlanmış olan toplam 48 akademik makale incelenmiştir. Bu makalelerin dijital kopyaları kodlanarak arşivlenmiş ve sistematik bir biçimde değerlendirilmek üzere hazır hâle getirilmiştir.

1.5. Verilerin Analizi

Araştırmaya dâhil edilen 48 makale dikkatle okunmuş ve her birinin yayın yılı, yayınlandığı dergi, amaç ve problem durumu, araştırma deseni, veri toplama grubu ve veri analizi yöntemleri ayrıntılı olarak incelenmiştir. Bu veriler, karşılaştırmalı çözümlemeyi kolaylaştırmak amacıyla tablolar hâlinde sunulmuş ve içerik analizine dayalı bulgularla desteklenmiştir.

2. Bulgular

Araştırmanın hedefleri doğrultusunda incelenen 48 makaleye ilişkin bulgular bu bölümde sunulmaktadır. Öncelikle makalelerin yayınlandığı dergiler tespit edilmiş ve bu veriler Tablo 1’de gösterilmiştir. Bu tablo, konuyla ilgili akademik çalışmaların dergiler bazında dağılımına ilişkin genel bir çerçeve sunmaktadır.

Tablo 1: Makale-Dergi Yayın Listesi

Yazar	Dergi Adı	Yazar	Dergi Adı
Ahıskalı, E. E. (2023)	RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi	Hacıömeroğlu, G. & Şahin, Ç. (2014)	Mustafa Kemal Üni. S.B.E. Dergisi
Akdağ, M. (2016)	Elektronik S.B. Dergisi	İskender, H., Yiğit, F. & Bektaş, R. (2015)	Uluslararası Türkçe Edebiyat, Kültür, Eğitim (TEKE) Dergisi
Aras, İ. & Öztürk, V. (2019)	Türkiye Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi	Kangalgil, M. (2014)	Spor Bilimleri Dergisi
Aras, İ. & Öztürk, V. (2019)	Dokuz Eylül Üni. İ.F. Dergisi	Karabulutlu, Z. & Pulur, A. (2017)	Spor Bilimleri Dergisi
Avcı, Y. E. & Cinoğlu, M. (2012)	Uşak Üni. S.B. Dergisi	Karamaz, S. & Arslan, A. (2014)	Uşak Üni. S.B. Dergisi
Babacan, T. & Ören, F. Ş. (2015)	Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi	Kahramanoğlu, R. & Ay, Y. (2013.)	Uluslararası Türkçe Edebiyat, Kültür, Eğitim (TEKE) Dergisi

Baran, T., Arı, A. A., Kucuk, A., Demir, B. (2011)	Education Sciences	Kiremit, H. Ö. (2013)	Dokuz Eylül Üni. Buca E.F. Dergisi
Boran, E., & Tarım, K. (2018)	International Journal of Educational Studies in Mathematics	Konak, A. (2017)	Elektronik S.B. Dergisi
Bozkurt, N. (2015)	Uşak Üni. S.B. Dergisi	Kök,M., Çiftçi,M. & Ayık,A. (2012)	Atatürk Üni. S.B.E. Dergisi
Canbulat, T., Yeşiloğlu, A., Zemin Sipahi, S., Erdoğan, F. (2017)	Van Yüzüncü Yıl Üni. E.F. Dergisi	Koroğlu, M. & Sıvacı, S. (2017)	Ahi Evran Üni. E.F. Dergisi
Candaş, B. & Özmen, H. (2020)	Hacettepe Üni. E.F. Dergisi	Maltepe, S. (2011)	Education Sciences
Candaş, B. & Özmen, H. (2022)	Anadolu Journal of Educational Sciences International	Mete,F., & Asar,A. (2014)	Hacettepe Üni. Yabancı Dilolarak Türkçe Araştırmaları Dergisi
Candeğer, Ü. (2015)	Turkish History Education Journal	Metin, Ş., & Aydoğan, Y. (2019)	Milli Eğitim Dergisi
Candeğer, Ü. (2013)	Uşak Üni. S.B. Dergisi	Omak, S., Alpdoğan, Y. & Sazak, E. (2022.)	Ahi Evran Üni. S.B.E. Dergisi
Civelek, F. & Çakmak, E. B. (2013)	Elektronik S.B. Dergisi	Özyurt,Y., Bahar,M. & Nartgün,Z. (2017)	Abant İzzet Baysal Üni. E.F. Dergisi
Coşkun, E., Özer, B. & Tiryaki, E. N. (2010)	Dokuz Eylül Üni. Buca E.F. Dergisi	Serdar, C., Ceylan, E. & Dalkıran, M. (2016)	International Journal of Active Learning
Çamlıbel Ç. Ö. (2018)	Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi	Sezer, E., & Altun, M. (2022)	E-Kafkas Journal of Educational Research
Çelik, S., Erdamar, G. & Çelik, K. (2018)	Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi	Sungur G.K., & Özer, Ö.Y. (2013)	Gaziantep Üni. Journal of Social Sciences
Ekinci, N. & Kaya, D. (2016)	Sakarya Üni. Journal of Education	Şengül, K., & Alkaya, E. (2016)	Ankara Üni. Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)
Erbek, İ. & Eskimen, A. D. (2021)	Avrasya DilEğitimi veAraştırmaları Dergisi	Uslu, S. & Dönmez, C. (2014)	Abant İzzet Baysal Üni. E.F. Dergisi
Ergun, M., Yurdatapan, M., & Sürmeli, H. (2013)	Milli Eğitim Dergisi	Uslu, S. (2016)	International Journal Of Eurasia Social Sciences
Erşan, Ş. (2024)	Sinop Üni. S.B. Dergisi	Yılar,M.B. & Cüce,K. (2021)	Trakya Eğitim Dergisi
Eskimen, A. (2018)	Gazi Üni. Gazi E.F. Dergisi	Yiğit, N. & Alev, N. (2015)	Journal of Instructional Technologies and Teacher Education
Göçer, A. (2018)	Bitlis Eren Üni. S.B. Dergisi	Zaman,S., Siyamoğlu,S., Özgürbüz, İ.E., Veisalov,E.(2016)	Atatürk Üni. S.B.E. Dergisi

Tablodaki veriler ve dergi bilgileri incelendiğinde öğretmenlerin özel alan yeterliklerine yönelik olarak farklı dergilerde yayın yapabildiği, konunun çok geniş kapsamlı olması sebebiyle yayın alanının çok geniş olduğu anlaşılmaktadır. Konuyla ya da farklı konularla ilgili olarak yayın yapmak isteyen ya da yapılmış yayınları incelemek isteyen ilgililer Dergipark, Ulakbim ve TR Dizin uygulamalarını inceleyebilirler. Özellikle dergilere ve makaleler yönelik dergi park platformunda dergilere ait ayrıntılı bilgilere de ulaşabilirler. Dergilerin yayın dönemleri, amaç ve kapsamı, yazım kuralları, son sayı, arşiv, yayınlanmış makaleler vb. bilgiler ayrıntılı olarak açık erişim halinde sunulmaktadır. Ayrıca yayınlanmış makalelere açık erişim halinde herkesin rahatlıkla ulaşma fırsatı verilmektedir.

2.1. Araştırmanın Amacı/Konusuna Yönelik Bulgular

Araştırmanın bu kısımda araştırmaların belirlenmiş hedefleri doğrultusunda araştırmaların amacı veya konusu yönünden analiz edilerek elde edilen bulgular tablolar eşliğinde değerlendirilecektir. Tablo 2’de konumuzla ilgili makalelerin araştırma amaçları ya da araştırma konusu verilmektedir:

Tablo 2. Makalenin /Araştırmaların Amacı / Konusu

Yazar	Makalenin / Araştırmanın Amacı / Konusu
Ahıskalı, E. E. (2023)	Çalışmada diğer derslere temel oluşturan gelecekte Türkçe derslerinde görev alacak olan öğretmen adaylarının Türkçe Öğretmenliğine yönelik görüşlerinin özel alan yeterlikleri bağlamında değerlendirilmesi amaçlanmıştır.
Akdağ, M. (2016)	Bu çalışmada, bilişim teknolojisi öğretmen adaylarına yönelik özel alan bilgisi düzeylerinin ve bunun farklı değişkenler karşısında farklılaşma durumu araştırılmıştır.
Aras,İ. & Öztürk,V.(2019)	Bu çalışmada, “İmam Hatip Ortaokulu (İHO) DKAB Öğretmenlerinin Özel Alan Yeterlikleri” anketi kullanılarak öğretmenlerin “önem” ve “yeterlik” seviyelerinin incelenmesi amaçlanmıştır.
Aras,İ. & Öztürk,V.(2019)	Bu araştırmada, İHO DKAB öğretmenleri özel alan yeterlik algı seviyeleri değişkenlere göre araştırılmıştır.
Avcı, Y. E. & Cinoğlu, M. (2012)	Araştırmanın amacı, kendi görüşlerine göre sınıf öğretmenlerinin özel alan yeterlik düzeylerinin belirlenmesidir.
Babacan, T. & Ören, F. Ş. (2015)	Araştırmada Fen&Teknoloji öğretmen adaylarının Özel Alan Yeterliklerine yönelik görüşleri incelenmiştir.
Baran,T., Arı, A.A., Kucuk,A., Demir,B. (2011)	Çalışmada öğretmen adaylarının yeterlik düzeylerinin incelenmesi ve bu düzeylerin farklı değişkenlere göre farklılaşma durumunun araştırılmıştır.
Boran, E., & Tarım, K. (2018)	Çalışmanın amacı, Ders Araştırması modeli ile ortaokul matematik öğretmenlerinin özel alan yeterliklerinin ders öğretimine yansımada durumunun incelenmesi ve Ders Araştırma modelinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.
Bozkurt, N. (2015)	Bu çalışmada, MEB’in belirlediği “Tarih Öğretmenliği Özel Alan Yeterlikleri” bağlamında tarih öğretmen adaylarının yeterlik algılarının incelenmesi amaçlanmıştır.
Canbulat,T., Yeşiloğlu, A., ZeminSipahi, S., Erdoğan, F.(2017)	Sınıf öğretmeni özel alan yeterliklerinin Eğitim Fakültelerinde kazandırılma düzeyine yönelik öğretmenlerin görüşlerinin tespit edilmesi hedeflenmiştir.
Candaş, B. & Özmen, H. (2020)	Araştırmada, Fen Bilgisi öğretmen adayları ve öğretmenlerin öz yeterlik inançlarının belirlenmesine yönelik “Özel Alan Yeterliklerine Yönelik Öz Yeterlik Ölçeği” geliştirmek amaçlanmıştır.
Candaş, B. & Özmen, H. (2022)	Araştırmada Fen Bilgisi öğretmeni özel alan yeterlikleri öz yeterliklerinin değişkenler açısından araştırılması hedeflenmiştir.
Candeğer, Ü. (2015)	Çalışma, Tarih Öğretmeni Özel Alan yeterliklerinin kapsamlı olarak araştırılmasını konu edinmiştir.
Candeğer, Ü. (2013)	Çalışmada, Tarih öğretmeni yetiştiren üniversitelerin programlarındaki zorunlu derslerle Tarih öğretmeni özel alan yeterlikleri karşılaştırılmış, bu derslerin yeterlikler açısından uygun olup olmadığı araştırılmıştır.
Civelek, F. & Çakmak, E. B. (2013)	Bu araştırmada, Sınıf Öğretmenliği Lisans Programının içeriklerinin, Sınıf Öğretmeni Özel Alan Yeterliklerini karşılama seviyesi incelenmiştir.
Coşkun,E., Özer,B. & Tiryaki, E.N.(2010)	Çalışma, Türkçe öğretmen adaylarının özel alan yeterlik algılarının değişkenlere göre incelenmesini konu edinmiştir.
Çamlıbel Ç. Ö. (2018)	Bu araştırmada, Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans derslerinin Okul Öncesi Öğretmenliği Özel Alan Yeterlikleri’ni karşılama düzeyi konu edilmiştir.
Çelik,S., Erdamar,G. & Çelik,K.(2018)	Bu araştırmanın amacı, İngilizce Öğretmenleri Özel Alan Yeterliği Ölçeği (İÖÖAYÖ) geliştirmektir.
Ekinci, N. & Kaya, D. (2016)	Çalışmanın amacı, okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının özel alan yeterliklerinden iletişim ile yaratıcılık ve estetik alanlarındaki yeterliklere sahip olma düzeylerini öğrencilerin algılarına göre belirlemektir.
Erbek, İ. & Eskimen, A. D. (2021)	Çalışmada, KPSS Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Alan Bilgisi sorularının TDE Öğretmenliği Program derslerini ve öğretmenlerin özel alan yeterliklerini karşılama düzeyi araştırılmıştır.
Ergun,M., Yurdatapan, M., & Sürmeli,H.(2013)	Çalışmada, Fen Bilgisi Öğretmen adaylarının, lisans eğitiminde aldıkları derslerin, özel alan yeterliklerine katkısı ve bu öğretmenlerin konu hakkındaki görüşleri incelenmiştir.
Erşan, Ş. (2024)	Bu çalışmanın amacı Okul Öncesi Öğretmenlerinin özel alan yeterlikleri çerçevesinde aile eğitimi ve katılımı çalışmalarının incelenmesidir.
Eskimen, A. (2018)	Çalışmada amaç, TDE öğretmenliği lisans programlarında okutulan derslerin, TDE öğretmeni özel alan yeterliklerini karşılama düzeyinin araştırılmasıdır.
Göçer, A. (2018)	Çalışma, ölçme değerlendirme bileşenleri ve performans göstergeleri bağlamında Türkçe öğretmenleri özel alan yeterliklerinin araştırılmasını amaçlamıştır.
Hacıömeroğlu, G. & Şahin, Ç. (2014)	Çalışmada, sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının özel alan yeterliklerine yönelik algılarını incelenmiştir.
İskender, H., Yiğit, F. & Bektaş, R. (2015)	Araştırma, Türkçe öğretmenleri özel alan yeterliklerine yönelik görüşlerini çeşitli değişkenlere göre incelemiştir.
Kangalgil, M. (2014)	Çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinin özel alan yeterliklere sahip olma ve bunlara katılma düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.
Karabulutlu, Z. & Pulur, A. (2017)	Araştırmanın amacı, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin aldıkları eğitimlerin özel alan yeterliklerine etkilene durumunu incelemektir.
Kararmaz, S. & Arslan, A. (2014)	Araştırma,, ilköğretim İngilizce öğretmenlerinin özel alan yeterlik algılarının belirlenmesini ve bu algıların çeşitli değişkenler açısından farklılaşma durumunun incelenmesini amaçlamıştır.
Kahramanoğlu, R. & Ay, Y. (2013)	Araştırmanın amacı, sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının özel alan yeterlik algılarının farklı değişkenlere göre incelenmesidir.
Kiremit, H. Ö. (2013)	Çalışmada amaç, biyoloji öğretmenlerinin, 2007’de yenilenen ders programının öğrenme-öğretme sürecine yönelik görüşleri ile biyoloji öğretmenliği özel alan yeterliklerinin ilişkisinin belirlenmesidir.
Konak, A. (2017)	Araştırmada, Resim Öğretmenliği son Sınıf öğrencilerinin, görsel sanatlar öğretmenliği özel alan yeterliklerine yönelik performanslarının belirlenmesi hedeflenmiştir.
Kök, M., Çiftçi, M. & Ayık, A. (2012)	Çalışmada okul öncesi öğretmenliğinde eğitim alan öğretmen adaylarının özel alan yeterliklerine yönelik görüşlerinin incelenmesi hedeflenmiştir.
Koroğlu, M. & Sivacı, S. (2017)	Araştırmada, Ahi Evran Üni. Eğitim Fakültesi son sınıf öğrencilerinin öğrenme stilleri ile özel alan yeterlikleri arasındaki ilişkinin farklı değişkenler bakımından incelenmesi amaçlanmıştır.

Maltepe, S. (2011)	Araştırmada, Türkçe öğretmen adaylarının “Türkçe öğretmenliği özel alan yeterliklerine” ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.
Mete, F., & Asar, A. (2014)	Çalışmada, Türkçe öğretmenliği bölümü olan eğitim fakültelerindeki zorunlu ve seçmeli ders içeriklerinin Türkçe öğretmeni özel alan yeterliklerinin yabancı dil olarak öğretimi uyumluluğunun araştırılmasıdır.
Metin, Ş., & Aydoğan, Y. (2019)	Çalışmada, okul öncesi öğretmenlerinin özel alan yeterliklerinin ve bu yeterliklere yönelik öz yeterlik seviyelerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.
Omak,S., Alpdoğan,Y. & Sazak,E.(2022)	Araştırmanın amacı, sınıflarında OSB’li öğrenci olan özel eğitim öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine yönelik görüşlerinin belirlenmesidir.
Özyurt,Y., Bahar,M. & Nartgün,Z.(2017)	Çalışmada; AİBÜ Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenlik programının Bologna Sürecine yönelik hazırlanan alan ve alan eğitimi derslerinin öğrenme çıktılarıyla MEB’in hazırladığı Fen ve Teknoloji öğretmenliği özel alan yeterliklerinin karşılaştırılması, ne oranda örtüştüğünün ortaya konması amaçlanmıştır.
Serdar, C., Ceylan, E. & Dalkıran, M. (2016)	Çalışmada, Teknoloji Tasarım Öğretmenlerinin özel alan yeterlik düzeylerinin incelenmesi amaçlanmaktadır.
Sezer, E., & Altun, M. (2022)	Araştırmada, Türkiye’de bir devlet üniversitesinin ilköğretim matematik öğretmenliği lisans programı matematik öğretimi derslerinin özel alan yeterliklerine sağladığı katkı düzeyi incelenmiştir.
Sungur G.K., & Özer Özkan,Y.(2013)	Çalışmada, 1. ve 4. sınıf Fen teknoloji öğretmenliği öğrencilerinin özel alan yeterliklerine yönelik önem düzeyleri incelenmiştir.
Şengül, K., & Alkaya, E. (2016)	Araştırmada, Türkçe öğretmenlerinin “Türkçe Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri”ni kendilerinde buluma düzeylerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir.
Uslu, S. & Dönmez, C. (2014)	Çalışmada, sosyal bilgiler öğretmenliği öğretmen adaylarının sosyal bilgiler öğretmenliği özel alan yeterliklerine yönelik öz-yeterlik inanç düzeylerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır.
Uslu, S. (2016)	Araştırmada, sosyal bilgiler eğitimi programının, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Özel Alan Yeterliklerini hangi seviyede karşıladığının belirlenmesi ve konuya yönelik öneriler sunulması amaçlanmıştır.
Yılar, M. B. & Cüce, K. (2021)	Araştırmada, lisans eğitimi bağlamında özel alan yeterliklerini etkileyen faktörlere yönelik olarak sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır.
Yiğit, N. & Alev, N. (2015)	Çalışma, Fizik dersi alan testindeki soruların fizik öğretmenlerinin özel alan yeterlikleri bakımından araştırılması amaçlanmıştır..
Zaman,S., Siyamoğlu, S., Özgürbüz, İ. E., Veisalov,E. (2016)	Bu araştırmanın amacı, coğrafya öğretmenlerinin özel alan yeterliklerinin belirlenmesidir.

Tablo 2 incelendiğinde çoğunlukla öğretmen görüşlerine göre hazırlanan çalışmaların, amaç bakımından, konunun çok geniş bir öğretmen kitlesine bakması sebebiyle araştırma konuları farklı olsa da özel olarak bakıldığında ise konuların öğretmenlerin özel alan yeterliklerini farklı boyutlarıyla özellikle de yeterlik düzeylerini, bu düzeyleri etkileyen faktörleri ve bu düzeylerin çeşitli değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığının araştırılmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır. Bazı makalelerin daha önceden tamamlanmış lisansüstü tezlerin bir parçası olduğu da araştırmaların içeriğinden anlaşılmaktadır. Araştırmacıların çalışmalarında amaca yönelik olarak konu seçiminde rastgele konular seçmedikleri, tamamlanmış diğer araştırmalar dikkate alınarak seçildiği, en azından makul ölçülerde isabetli davrandıkları anlaşılmaktadır.

2.2. Araştırmaların Yöntemi/Desenine İlişkin Bulgular

Çalışmanın bu kısımda makalelerin hazırlanması aşamasında uyguladıkları yöntem/desen üzerinde durulacak ve kategorik olarak analiz edilerek tablo halinde verilecektir. Tablo 3’te yayınlanmış makalelerin araştırmalarda kullandığı yöntem veya desen bilgileri verilmiştir.

Tablo 3. Araştırmaların (Makalenin) Yöntemi / Deseni

Yöntem / Desen	N	Yazar
Nicel	26	Akdağ, M. (2016), Avcı, Y. E. & Cinoğlu, M. (2012), Baran,T., Arı,A.A.,Kucuk,A., Demir,B. (2011), Candaş, B. & Özmen, H. (2020), Coşkun,E., Özer,B. & Tiryaki,E.N.(2010), Ergun,M.,Yurdatapın,M., & Sürmeli,H.(2013), Hacıömeroğlu, G. & Şahin, Ç. (2014), Kangalgil, M. (2014), Karamaz, S. & Arslan, A. (2014), Kök,M., Çiftçi,M. & Ayık,A.(2012), Serdar,C., Ceylan,E. & Dalkıran,M. (2016), Sungur Gül, K., & Özer Özkan, Y. (2013), Canbulat,T., Yeşiloğlu,A.,Zemin,S,S.,Erdoğan, F.(2017). Aras, İ. & Öztürk, V. (2019), Aras, İ. & Öztürk, V. (2019), Bozkurt, N. (2015), Candeğer, Ü. (2015), Çelik, S., Erdamar, G. & Çelik, K. (2018), Ekinci, N. & Kaya, D. (2016), İskender,H., Yiğit,F. & Bektaş,R. (2015), Karabulutlu, Z. & Pulur, A. (2017), Kahramanoğlu, R. & Ay, Y. (2013), Koroğlu, M. & Sivacı, S. (2017), Maltepe, S. (2011), Uslu, S. & Dönmez, C. (2014). Şengül, K., & Alkaya, E. (2016),
Nitel	18	Ahıskalı, E. E. (2023), Boran, E., & Tarım, K. (2018), Civelek, F. & Çakmak, E. B. (2013), Erbek, İ. & Eskimen, A. D. (2021), Eskimen, A. (2018), Konak, A. (2017), Omak, S., Alpdoğan, Y. & Sazak, E. (2022), Özyurt,Y., Bahar,M. & Nartgün,Z.(2017), Yılar, M. B. & Cüce, K. (2021), Babacan,T. & Ören,F.Ş.(2015), Candeğer, Ü. (2013), Çamlıbel Çakmak, Ö. (2018), Erşan, Ş. (2024), Göçer, A. (2018), Metin, F., & Asar, A. (2014), Sezer, E., & Altun, M. (2022), Uslu, S. (2016), Yiğit, N. & Alev, N. (2015).
Karma	4	Candaş, B. & Özmen, H. (2022), Zaman,S., Siyamoğlu,S., Özgürbüz,İ.E., Veisaloğlu,E.(2016). Kiremit, H. Ö. (2013), Metin, Ş., & Aydoğan, Y. (2019),

Tablo 3 incelendiğinde, 48 makalenin 26'sının nicel, 18'inin nitel, 4'ünün ise karma yöntemle hazırlandığı anlaşılmaktadır. Tabloya göre; araştırmacılar genel olarak daha çok nicel yöntemi tercih etmiş, nitel yöntem de azımsanmayacak ölçüde tercih edilmiş, ancak karma yöntemin fazlaca tercih edilmediği anlaşılmaktadır.

2.3. Araştırmanın Çalışma Grubuna İlişkin Bulgular

Bu kısımda araştırma verilerinin toplanması aşamasında hangi çalışma grubu ile yürüttüğü görüşlerine başvurulmuş gruplar hakkında bilgiler verilecektir. Çalışma grupları kendi aralarında gruplaştırılarak ve kategorize edilerek tablolandırılacaktır. Tablo 4’de, yayınlanmış makalelerin araştırma verilerini toplamak üzere görüşlerine başvurulmuş çalışma gruplarına ait bilgiler verilmiştir.

Tablo 4. Araştırmaların (Makalenin) Yürütüldüğü Çalışma Grupları

Çalışma Grubu	N
Öğretmen	20
Akademisyen	1
Üniversite Öğrencisi	19
K12 Seviyesi Öğrenci	-
İlköğretim Öğrencisi	-
Okul Yöneticisi	-

Tablo 4 incelendiğinde araştırmacıların araştırmalarında görüşlerine başvurmak üzere tercih ettikleri çalışma grubu olarak 48 araştırmadan 20'sinin öğretmenleri, 1'inin akademisyenleri, 19'unun üniversite öğrencilerini tercih ettiği tespit edilmiştir.

Araştırmacıların çoğunlukla öğretmenler ve öğretmen adayı diyebileceğimiz lisans öğrencilerinin görüşlerine başvurdukları, araştırmalarını bu gruplardan elde ettikleri verilerle tamamladıkları anlaşılmaktadır.

2.4. Araştırmanın Veri Analiz Yöntem ve Tekniklerine Yönelik Bulgular

Bu kısımda araştırmaların elde ettikleri verileri analiz aşamasında kullandıkları veri analiz yöntem ve tekniklerine yönelik inceleme, bulgu ve değerlendirmeler verilecektir. Burada bahsi geçecek analiz yöntem ve teknikleri çok hassas istatistiksel terimler olduğundan yanlış kullanıma dönüşmemesi için araştırmacıların kullandığı haliyle ve ibarelerle verilecektir. Teknik olarak verilen ifadelerin anlam bütünlüğü ve çalışmaya has kullanım hali değiştirilmemiştir. Öğretmenlerin özel alan yeterliklerine yönelik olarak yayınlanmış makalelerin araştırmada kullandıkları analiz yöntem ve teknikleri tablo5'te verilmiştir.

Tablo 5. Araştırmalarda (Makalede) Tercih Edilen Analiz Yöntemleri

Yazar	Analiz Yöntemi / Kullanılan İstatistiksel Analiz Teknikleri
Ahıskalı, E. E. (2023)	Verilerin analizinde betimsel analizi tekniği kullanılmıştır. Öncelikle verilen yanıtlara ilişkin kodlar tema altında oluşturulmuştur. Ardından her bir temaya ait olan kodlara ilişkin frekans değerleri hesaplanmıştır. Ayrıca araştırmanın iç geçerliğini arttırabilmek için cevaplardan doğrudan alıntılar sunulmuştur.
Akdağ, M. (2016)	Verilerin analizinde Frekanslar, Yüzdelikler, t-Testi ve Tek-Yönlü-Varyans-Analizi (ANOVA), Levene testi, Tukey testi, Brown-Forsythe testi Dunnett's C testleri kullanılmıştır.
Aras, İ. & Öztürk, V. (2019)	Frekanslar, yüzdelik dağılımlar, ağırlıklandırılmış ortalama değerlerinden faydalanılmıştır.
Aras, İ. & Öztürk, V. (2019)	Frekanslar, yüzdelik dağılımlar, ağırlıklandırılmış ortalama değerlerinden faydalanılmıştır. Cramer-V değeri, Mann-Whitney-U Testi, Kruskal-Wallis_H Testi kullanılmıştır.
Avcı, Y. E. & Cinoğlu, M. (2012)	Ortalama ve standart sapma puanları, Mann-Whitney U testi, Kruskal Wallis testi kullanılmıştır.
Babacan, T. & Ören, F. Ş. (2015)	Çalışma verilerinde içerik analizi yönteminden faydalanılmıştır. Çalışmada, görüş formu verileri elde edilen veriler oluşturulan temaların içerisinde kodlanarak betimlenmiştir. Frekans ve yüzdeliklerden faydalanılmıştır.
Baran, T., Arı, A. A., Kucuk, A., Demir, B. (2011)	Araştırma, Aritmetik-Ortalama, Standart-Sapma, Yüzde ve Frekans, Tek-Yönlü-Varyans-Analizi ve t-Testi gibi tekniklerden yararlanılmıştır.
Boran, E., & Tarım, K. (2018)	Verilerin analizi için betimsel analiz uygulanmıştır. Elde edilen görüşler doğrultusunda temalar oluşturulmuştur. Görüşme yanıtları, araştırmacının ve bir alan uzmanının değerlendirmeleri sonucunda kodlanmıştır.
Bozkurt, N. (2015)	Araştırmada betimsel istatistik teknikleri Ortalama, Standart-Sapma kullanılmıştır. Ayrıca t-Testi, Tek-Yönlü Varyans-Analizi, Pearson-Korelasyon-Analizi gibi tekniklerden faydalanılmıştır.
Canbulat, T., Yeşiloğlu, A., Zemin Sipahi, S., Erdoğan, F. (2017)	Analizinde; Yüzdelikler, Frekanslar, t-Testi, F-Testi (ANOVA) ve Tukey Testleri uygulanmıştır.
Candaş, B. & Özmen, H. (2020)	Cronbach Alpha, Açıklayıcı-Faktör-Analizi, Doğrulamalı Faktör-Analizi, Kök-Ortalama-Kare Yaklaşım-Hatası (RMSEA), Uyum-İyiliği-İndeksi (GFI), Düzeltilmiş-Uyum İndeksi (AGFI), Karşılaştırmalı Uyum-İndeksi (CFI), Normlu-Uyum-İndeksi (NFI) Ki-Kare gibi tekniklerden faydalanılmıştır.
Candaş, B. & Özmen, H. (2022)	"Bağımsız Örneklem t-Testi", "Tek-Yönlü-Varyans-Analizi (ANOVA)" tekniklerinden faydalanılmıştır. Görüşme Formlarının verileri betimsel yöntemlerle analiz edilmiştir.
Candeğer, Ü. (2015)	Türkiye'de 2008 ve 2009 yıllarında yapılan 5 farklı çalışmada alınan kararlar, sunumlar ve tartışmalar ve komisyon çalışması sürecinin aktarıldığı bir çalışmadır.
Candeğer, Ü. (2013)	Toplanan veriler tabloda çözüme ulaştırılmıştır. Bu aşamada tüm derslerin içerikleri incelemeye geçirilmiştir.
Civelek, F. & Çakmak, E. B. (2013)	Betimsel araştırmada, ders içeriklerinin yeterlikler ile tutarlılığı dokümanların incelenmesi yöntemiyle, var-yok tekniğiyle incelenerek sonuca ulaşılmıştır.
Coşkun, E., Özer, B. & Tiryaki, E. N. (2010)	Araştırma verilerinin analizinde, Standart-Sapma, Ortalama, Pearson-Korelasyon-Analizi, İlişkisiz Örneklem t-Testi ve Tek-Yönlü-Varyans-Analizi (ANOVA) kullanılmıştır.
Çamlıbel Ç. Ö. (2018)	Çalışmada, programın içeriklerinin, yeterliğin uyumlulukları doküman inceleme yöntemi, var/yok tekniğiyle incelenmiş, dokümanların incelenmesinde nitel veri analiz programı NVİVO kullanılmıştır.
Çelik, S., Erdamar, G. & Çelik, K. (2018)	Analizlerde, Cronbach-Alpha Katsayısı, Korelasyon, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO), Bartlett-Sphericity Test, Varimax-Eksen-Döndürmesi (Rotation) ve Doğrulamalı-Faktör-Analizi gibi yöntemlerden faydalanılmıştır.
Ekinci, N. & Kaya, D. (2016)	Veriler üzerinden Cronbach Alpha güvenirlik katsayıları hesaplanmıştır. Ortalama ve standart sapmalar hesaplanmış, Mann-Whitney_U Testi ve Kruskal-Wallis_H Testi yöntemlerinden faydalanılmıştır.
Erbek, İ. & Eskimen, A. D. (2021)	Verilerin toplanmasında doküman incelenmesi yapılmıştır. Uzman görüşleriyle sınav sorularının özel alan yeterliklerini kapsama durumu incelenmiştir.

Ergun, M., Yurdatapan, M., & Sürmeli, H. (2013)	Analizde, Ortalama, Standart-Sapma, Bağımsız-Gruplar t-Testi, Homojenlik-Testi (Levene), Tek-Yönlü-Varyans (ANOVA) analizi tekniği, Shapiro-Wilk testi, post-hoc Scheffé testleri uygulanmıştır.
Erşan, Ş. (2024)	Görüşmeler sonucu ulaşılan verilere içerik analizi tekniği uygulanmıştır. Veriler kodlanarak benzer ve farklı görüşler kategorilere ayrılmış ve temalardan bahsetme sıklıkları frekans olarak sunulmuştur.
Eskimen, A. (2018)	Veri analizinde verileri sayısallaştırma, birimselleştirme tekniği kullanılmıştır.
Göçer, A. (2018)	İncelemede içerikler değerlendirme, yorum, çıkarımlarla betimleme ve içerik analizi gibi tekniklerden faydalanılmıştır.
Hacıömeroğlu, G. & Şahin, Ç. (2014)	Verilerin çözümlenmesinde, Frekans, Aritmetik-Ortalama, Standart-Sapma, t-Testi, Varyans-Analizi (ANOVA) gibi tekniklerden faydalanılmıştır.
İskender, H., Yiğit, F. & Bektaş, R. (2015)	Veriler analiz edilirken, Ortalama, Yüzde, Frekans ve Aritmetik Ortalama, Kolmogorov-Smirnov testi, Kruskal-Wallis_H Testi ve Mann-Whitney_U Testi gibi tekniklerden faydalanılmıştır.
Kangalgil, M. (2014)	Analizlerde, Frekans, Yüzde ve “t_Testi kullanılmıştır.
Karabulutlu, Z. & Pulur, A. (2017)	Verilerin analizinde Mann-Whitney_U, Kruskal-Wallis_H, Pearson-Korelasyon Katsayısı testleri kullanılmıştır.
Kararmaz, S. & Arslan, A. (2014)	Analizde, Frekans, Aritmetik-Ortalama, Yüzde, t_Testi ve Tek-Yönlü-Varyans-Analizi (ANOVA) kullanılmıştır.
Kahramanoğlu, R. & Ay, Y. (2013)	Ölçek Normallik Testi, Bağımsız-Gruplar t-Testi, ANOVA Testi ve Korelasyon Analiz testleri yapılmıştır.
Kiremit, H. Ö. (2013)	Veriler frekans, yüzde değerleri kullanılarak analiz edilmiştir. Görüşme Formundaki öğretmen görüşleri analiz edilmiş, görüşlere göre kodlanmış ve özetlenmiştir.
Konak, A. (2017)	Analizlerde betimlemeli analiz teknikleri kullanılarak çözümlenmiştir.
Kök, M., Çiftçi, M. & Ayık, A. (2012)	Analizlerde ortalamalardan faydalanılmıştır.
Koroğlu, M. & Sivacı, S. (2017)	Analizlerde Mann-Whitney-U Testi, ve Kruskal-Wallis-H Testi gibi teknikler kullanılmıştır.
Maltepe, S. (2011)	Veri analizlerinde Frekans ve Yüzde hesaplama teknikleri kullanılmıştır.
Mete, F., & Asar, A. (2014)	Veriler tablolar yardımıyla tüm dersler incelenmiştir. Program dersleri ve içerikleri yeterliklerle karşılaştırılmıştır.
Metin, Ş., & Aydoğan, Y. (2019)	Veri analizinde Tek-Yönlü-Varyans-Analizi (ANOVA), Pearson-Korelasyon-Katsayısı ve içerik analizi yöntemleri kullanılmış, nicel ve nitel bulgular birbirleriyle ilişkilendirilerek yorumlanmıştır.
Omak, S., Alpdoğan, Y. & Sazak, E. (2022)	Araştırmada veriler, betimsel analiz tekniği ile sistematik ve nesnel bir biçimde betimlenmiş ve yorumlanmıştır.
Özyurt, Y., Bahar, M. & Nartgün, Z. (2017)	Tesadüfi belirlenmiş bazı derslerin öğrenme çıktıları ile yeterliklerini araştırmacı ve uzmanlarca incelenmiş, eşleştirmeler sonunda görüşler arasındaki uyum karşılaştırılmıştır.
Serdar, C., Ceylan, E. & Dalkıran, M. (2016)	Öz Değerlendirme Formu verilerinin analizinde frekans ve yüzde hesaplamalarından faydalanılmıştır.
Sezer, E., & Altun, M. (2022)	Matematik öğretimi kendi gerçek ortamında gözlem, doküman incelemesi, görüşme verileri betimsel yöntemle anket verileri Frekansa göre analiz edilmiş, dersler özel alan yeterliklerine göre değerlendirilmiştir.
Sungur Gül, K., & Özer Özkan, Y. (2013)	Yeterliliğin kaç kez konulduğunu gösteren sıra frekansı matrisi hesaplanmış, sütun toplamaları alınmıştır ve oran matrisi oluşturulmuş, normal birim sapmaları matrisi oluşturulmuş, ölçek değerleri bulunmuştur.
Şengül, K., & Alkaya, E. (2016)	Çalışma verilerinin analizinde Aritmetik-Ortalamaya, Standart-Sapmaya, Frekansa ve Yüzdelere bakılmıştır.
Uslu, S. & Dönmez, C. (2014)	Verilerin analizinde Bağımsız Örneklem t-Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır.
Uslu, S. (2016)	Çalışmada “sayısallaştırma” analiz birimleri ve “var veya yok” tekniklerinden faydalanılmıştır.
Yılar, M. B. & Cüce, K. (2021)	Araştırmada görüşmeler yoluyla ulaşılan veriler içeriksel analiz yöntemiyle yorumlanmıştır.
Yiğit, N. & Alev, N. (2015)	Sınav dokümanı tümdengelsel içerik analizi ile çözümlenmiş, bağımsız kodlayıcılar arası uyum hesaplanmış, uyuşmanın olmadığı durumlarda iki araştırmacı arasında istişare ve tartışılarak tam uyum sağlanmıştır.
Zaman, S., Siyamoğlu, S., Özgürbüz, İ.E., Veisalov, E. (2016)	Araştırma verileri nicel verilerde değişkenlere bağlı olarak Tek-Yönlü-Varyans Analizi-(ANOVA) ve t-Testi ile çözümlenmiştir. Nitel verilerin analizinde ise içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

Tablo 5 incelendiğinde, nicel araştırmalarda ölçek veya anket ağırlıklı çalışıldığından daha çok rakamsal ve istatistiksel tekniklerden faydalandığı, nitel araştırmalarda ise görüşme formu, gözlem ve doküman analizine yönelik çalışıldığından içerik analizi ve betimlemelerden faydalandığı anlaşılmaktadır. Bu yöntem ve tekniklerin isimleri ve isimlerindeki benzerlikler incelendiğinde uygulanırken en ufak bir hata da araştırmanın çizgisinden sapılmasına ve hatalı sonuçlar elde edilmesine yol açabilecek incelikte teknikler olduğu izlenimini hissettirmektedir. Çalışmalar, belirlenen amaçlar doğrultusunda yürüttükleri araştırmalarında elde ettikleri verilerin analizinde kullandıkları yöntem ve teknikler bakımından ayrıntılı olarak incelenmiş ve araştırmaların genelinde çoğunlukla şu tekniklerin kullanıldığı belirlenmiştir: Değişkenlere

Bağlı Çözümleme, Betimsel Analiz Tekniği ve Kestirimsel Yöntemler, Doküman Analizi Yöntemi, İçerik Analizi Yöntemi, İçerik Analizi Yöntemi, Tümdengelimsel Yöntem, Sıra Frekanslı Matrisi, Aritmetik Ortalama Frekans, Yüzde, Standart-Sapma, Normallik-Dağılım Testi, Var veya Yok Tekniği, Sayısallaştırma Yöntemi, araştırmacı-uzman arasında “Görüş Birliği”, “Görüş Ayrılığı” yöntemi, Non-Parametrik Vardamsal İstatiksel Teknikler. Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), t-Testi, Pearson Korelasyon-Katsayısı, Kolmogorov-Smirnov Testi, Varimax Eksen-Döndürmesi (Rotation) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi, Açıklayıcı Faktör Analizi, Cronbach Alpha Katsayısı, Kaiser Meyer Olkin (KMO) test, Bartlett Sphericity Test, homojenlik testi (Levene), Cramer V değeri, kök ortalama kare yaklaşım hatası (RMSEA), karşılaştırmalı uyum indeksi (CFI), normlanmış uyum Endeksi (NFI) uyum Endeksi (GFI), Düzeltilmiş Uyum Endeksi (AGFI), Ki_Kare (χ^2) ve ki-kare, Ölçek Normallik Testi, Tukey Testi, Brown Forsythe Testi, Dunnett's C-Testi, Levene Testi, Mann-Whitney U Testi, Kruskal Wallis H Testi.

Sonuç

Öğretmenlik mesleğinin kendine has nitelikleri ve mesleğin başarısı ve niteliği için gerekli görülen belli başlı mesleki yeterlikleri ve özel alan yeterlikleri bulunmaktadır. Bu yeterlikler dışında öğretmenlerin kişisel gelişimleri ve becerileri anlamında da marifetli olmaları, istekli ve gayretli olmaları mesleklerinin başarısı bakımından önemli faydalar sağlayacaktır. Öğretmenlerin özel alan yeterlikleri konusu çok fazla branşı ilgilendiren bir konu olması sebebiyle çok geniş bir kitleye hitap etmektedir. 48 makalenin içerik incelenerek tek bir çalışmada toparlanması konuyla ilgilenecek paydaşlara pratik ve hızlı ulaşılabilir faydalar sağlaması beklenmektedir. Öğretmenlerin özel alan yeterlikleri konusuna yönelik olarak pek çok farklı dergide yayın yapılabildiği, konunun çok geniş kapsamlı olması sebebiyle yayın alanının çok geniş olduğu anlaşılmaktadır. Konuyla ya da farklı konularla ilgili olarak yayın yapmak isteyen ya da yapılmış yayınları incelemek isteyen ilgililer Dergipark, Ulakbim ve TR Dizin uygulamalarını inceleyebilirler. Özellikle dergilere ve makaleler yönelik dergi park platformunda dergilere ait ayrıntılı bilgilere de ulaşabilirler. Dergilerin yayın dönemleri, amaç ve kapsamı, yazım kuralları, son sayı, arşiv, yayınlanmış makaleler vb. bilgiler ayrıntılı olarak açık erişim halinde sunulmaktadır. Ayrıca yayınlanmış makalelere açık erişim halinde herkesin rahatlıkla ulaşma fırsatı verilmektedir. Çoğunlukla öğretmen görüşlerine göre hazırlanan çalışmaların, amaç bakımından, konunun çok geniş bir öğretmen kitlesine bakması sebebiyle araştırma başlıkları farklı olsa da öğretmenlerin özel alan yeterliklerinin, yeterlik düzeylerinin, bu düzeyleri etkileyen faktörlerin ve bu düzeylerin çeşitli değişkenlere göre

farklılaşıp farklılaşmadığının araştırılmasının amaçlandığı anlaşılmıştır. Bazı makalelerin daha önceden tamamlanmış lisansüstü tezlerin bir parçası olduğu da araştırmaların içeriğinden anlaşılmaktadır. Araştırmacıların çalışmalarında amaca yönelik olarak konu seçiminde rastgele konular seçmedikleri, tamamlanmış diğer araştırmalar dikkate alınarak seçildiği, en azından makul ölçülerde isabetli davrandıkları anlaşılmaktadır. Araştırılan 48 makalenin 26'sının nicel, 18'inin nitel, 4'ünün ise karma yöntemle hazırlandığı görülmüştür. Araştırmacılar genel olarak daha çok nicel yöntemi tercih etmiş, nitel yöntem de azımsanmayacak ölçüde tercih edilmiş, ancak karma yöntemin fazlaca tercih edilmediği anlaşılmaktadır. Araştırmacıların karma yöntemle de farklı çalışmalar yapması ve alana bu yöntemin sağlayacağı bakış açılarıyla da veri sağlamaları önerilmektedir. Araştırmalarda görüşlerine başvurmak üzere tercih edilen çalışma grubu bakımından incelendiğinde 48 araştırmadan 20'sinin öğretmenleri, 1'inin akademisyenleri, 19'unun üniversite öğrencilerini tercih etmiştir. Araştırmacıların çalışmalarında çoğunlukla öğretmenler ve öğretmen adayı diyebileceğimiz lisans öğrencilerinin görüşlerine başvurdukları, araştırmalarını bu gruplardan elde ettikleri verilerle tamamladıkları anlaşılmıştır. Nicel araştırmalarda genellikle ölçek veya anket ağırlıklı çalışıldığından daha çok rakamsal ve istatistiksel tekniklerden faydalandığı, nitel araştırmalarda ise görüşme formu, gözlem ve doküman analizine yönelik çalışıldığından içerik analizi ve betimlemelerden faydalandığı anlaşılmaktadır. Bu yöntem ve tekniklerin isimleri ve isimlerindeki benzerlikler incelendiğinde uygulanırken en ufak bir hata da araştırmanın çizgisinden sapılmasına ve hatalı sonuçlar elde edilmesine yol açabilecek incelikte teknikler olduğu izlenimini hissedilmiştir. Çalışmalar, belirlenen amaçlar doğrultusunda yürüttükleri araştırmalarında elde ettikleri verilerin analizinde kullandıkları yöntem ve teknikler bakımından ayrıntılı olarak incelenmiş ve araştırmaların genelinde çoğunlukla şu tekniklerin kullanıldığı belirlenmiştir: Değişkenlere Bağlı Çözümleme, Betimsel Analiz Tekniği ve Kestirimsel Yöntemler, Doküman Analizi Yöntemi, İçerik Analizi Yöntemi, İçerik Analizi Yöntemi, Tümdengelimsel Yöntem, Sıra Frekanslı Matrisi, Aritmetik Ortalama Frekans, Yüzde, Standart-Sapma, Normallik-Dağılım Testi, Var veya Yok Tekniği, Sayısallaştırma Yöntemi, araştırmacı-uzman arasında "Görüş Birliği", "Görüş Ayrılığı" yöntemi, Non-Parametrik Vardamsal İstatistiksel Teknikler. Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), t-Testi, Pearson Korelasyon-Katsayısı, Kolmogorov-Smirnov Testi, Varimax Eksen-Döndürmesi (Rotation) ve Doğrulamalı Faktör Analizi, Açıklayıcı Faktör Analizi, Cronbach Alpha Katsayısı, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) test, Bartlett Sphericity Test, homojenlik testi (Levene), Cramer V değeri, kök ortalama kare yaklaşım hatası (RMSEA), karşılaştırmalı uyum indeksi (CFI), normlanmış uyum Endeksi (NFI) uyum Endeksi (GFI), Düzeltilmiş Uyum Endeksi (AGFI), Ki_Kare (χ^2) ve ki-kare, Ölçek Normallik Testi, Tukey

Testi, BrownForsythe Testi Dunnett's C_Testi, Levenee Testi, Mann_Whitney_U Testi, Kruskal Wallis_H Testi. Kısacası öğretmenlerin özel alan yeterliklerine yönelik olarak bilimsel yöntemlerle hazırlanmış makalelerin öğretmenlerin özel alan yerlikleri konusunu çeşitli yönlerden araştırdıkları anlaşılmıştır. Konuya yönelik olarak kıyaslanabilir pratik faydalar sağlamak amacıyla literatür taraması ve içerik analizi yöntemleriyle incelediğimiz çalışmalar konunun çeşitli yönlerine ışık tuttuğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Çalışmalarda araştırmacıların veri analiz yöntem ve tekniklerini araştırma amaçlarına uygun olarak kullandıkları anlaşılmıştır. Araştırmacıların öğretmenlerin özel alan yeterliklerine yönelik olarak farklı bakış açılarıyla, farklı yöntemlerle, farklı çalışma gruplarıyla ve farklı veri analiz yöntemlerini kullanarak yeni araştırmalar yapmaları ve alana yeni veriler sağlamalarını tavsiye etmekteyiz.

Kaynaklar

- Ahıskalı, E. E. (2023). Özel alan yeterlilikleri bağlamında Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçe öğretmenliğine ilişkin görüşleri. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 33, 590-603.
- Akdağ, M. (2016). Bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının özel alan yeterliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(59), 0-0.
- Aras, İ., & Öztürk, V. (2019). İmam hatip ortaokulu din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin özel alan yeterlik algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 49, 49-90.
- Aras, İ., & Öztürk, V. (2019). İmam hatip ortaokulu din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin özel alan yeterlilikleri. *Türkiye Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 7, 101-123.
- Avcı, Y. E., & Cinoğlu, M. (2012). Sınıf öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine ilişkin görüşleri (Kilis ili örneği). *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(3), 108-128.
- Babacan, T., & Ören, F. Ş. (2015). Öğretmen adaylarının fen ve teknoloji/fen bilimleri öğretmenliği özel alan yeterlikleriyle ilgili görüşlerinin belirlenmesi. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 4(3), 47-61.
- Baran, T., Arı, A. A., Kucuk, A., & Demir, B. (2011). İlköğretim matematik öğretmeni adaylarının özel alan yeterliliklerine ilişkin algılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Education Sciences*, 6(3), 1984-2004.
- Boran, E., & Tarım, K. (2018). Ortaokul matematik öğretmenlerinin ders araştırması modeli ile özel alan yeterliklerinin öğretime yansımaları. *International Journal of Educational Studies in Mathematics*, 5(1), 23-38.
- Bozkurt, N. (2015). Tarih öğretmeni adaylarının özel alan yeterlik algılarının değerlendirilmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(3), 65-86.

Canbulat, T., Yeşiloğlu, A., Zemin Sipahi, S., & Erdoğan, F. (2017). Eğitim fakültelerinin sınıf öğretmenleri özel alan yeterliklerini kazandırma düzeylerine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 339-359.

Candaş, B., & Özmen, H. (2020). Fen bilgisi özel alan yeterliklerine yönelik öz yeterlik ölçeği geliştirme çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(4), 746-758.

Candaş, B., & Özmen, H. (2022). Fen bilgisi öğretmenlerinin özel alan yeterlikleri bağlamında öz yeterlikleri. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 12(1), 62-92.

Candeğer, Ü. (2013). Üniversitelerin tarih öğretmenliği bölümlerinin internet sayfalarında bulunan ders programları ile tarih öğretmeni özel alan yeterliklerinin karşılaştırılması. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(ÖYGE Özel Sayısı), 334-351. <https://doi.org/10.12780/UUSBD190>

Candeğer, Ü. (2015). Tarih öğretmeni özel alan yeterliklerinin hazırlanması. *Turkish History Education Journal*, 4(1), 177-194.

Civelek, F., & Çakmak, E. B. (2013). Sınıf öğretmenliği lisans programının MEB özel alan öğretmen yeterlikleri açısından incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(47), 349-367.

Coşkun, E., Özer, B., & Tiryaki, E. N. (2010). Türkçe öğretmeni adaylarının özel alan yeterlik algılarının değerlendirilmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 123-136.

Çamlıbel Çakmak, Ö. (2018). Okul öncesi öğretmenliği lisans programının özel alan öğretmen yeterlikleri açısından incelenmesi. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD)*, 3(2), 692-707.

Çelik, S., Erdamar, G., & Çelik, K. (2018). İngilizce öğretmeni özel alan yeterliği ölçeği: Bir ölçek geliştirme çalışması. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 22(1), 277-298.

Ekinci, N., & Kaya, D. (2016). Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının özel alan yeterlik algılarının incelenmesi: İletişim, yaratıcılık ve estetik. *Sakarya University Journal of Education*, 6(1), 141-157.

Erbek, İ., & Eskimen, A. D. (2021). KPSS Türk dili ve edebiyatı öğretmenliği alan bilgisi sorularının Türk dili ve edebiyatı öğretmenliği programı ve özel alan yeterlikleri açısından değerlendirilmesi. *Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 105-127.

Ergun, M., Yurdatapan, M., & Sürmeli, H. (2013). Fen ve teknoloji özel alan yeterliklerinin öğretmen yetiştirme programlarında kazandırılmalarına ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerinin değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 43(200), 49-67.

Erşan, Ş. (2024). Okul öncesi öğretmenlerinin aile eğitimi ve katılımı çalışmalarının özel alan yeterlilikleri kapsamında değerlendirilmesi. *Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Özel Sayısı), 391-422.

Eskimen, A. (2018). Türk dili ve edebiyatı öğretmenliği programı dersleri ile Türk dili ve edebiyatı öğretmeni özel alan yeterliklerinin değerlendirilmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38(2), 801-821.

Göçer, A. (2018). Türkçe öğretmeni özel alan yeterliklerinin ölçme değerlendirme bileşenleri ve performans göstergeleri bağlamında incelenmesi. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 194-210.

Hacıömeroğlu, G., & Şahin, Ç. (2014). Sınıf öğretmeni adaylarının uygulama öğretmenleri hakkındaki özel alan yeterlikleri algısı. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 473-486.

İskender, H., Yiğit, F., & Bektaş, R. (2015). Türkçe öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine yönelik görüşlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 4(1), 305-327.

Kahramanoğlu, R., & Ay, Y. (2013). Sınıf öğretmeni adaylarının özel alan yeterlik algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 2(2), 285-301.

Kangalgil, M. (2014). Beden eğitimi öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine katılma ve sahip oluşturma derecelerinin incelenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 25(2), 94-103.

Karabulutlu, Z., & Pulus, A. (2017). Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki yeterliği ve eğitimlerinin özel alan yeterliklerine etkisinin incelenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 15(3), 171-176.

Kararmaz, S., & Arslan, A. (2014). İlköğretim İngilizce öğretmenlerinin öğretmenlik mesleği özel alan yeterliklerine ilişkin algılarının belirlenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(4), 203-232.

Kiremit, H. Ö. (2013). Ortaöğretim biyoloji öğretmenlerinin 2007-biyoloji ders programının öğrenme-öğretme süreci ile ilgili görüşlerinin biyoloji öğretmeni özel alan yeterlikleri ile ilişkisi (Aydın ili örneği). *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36, 76-108.

Konak, A. (2017). Resim-iş öğretmenliği 4. sınıf öğrencilerinin görsel sanatlar öğretmeni özel alan yeterliklerine ilişkin performansları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(61), 611-635.

Kök, M., Çiftçi, M., & Ayık, A. (2012). Öğretmenlik mesleği özel alan yeterliklerine ilişkin bir inceleme (okul öncesi öğretmenliği örneği). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(1), 169-183.

Koroğlu, M., & Sıvacı, S. (2017). Öğretmen adaylarının özel alan yeterlikleri ile öğrenme stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 471-483.

Maltepe, S. (2011). Türkçe öğretmeni adaylarının özel alan yeterliklerine sahip olma durumlarına ilişkin görüşleri. *Education Sciences*, 6(2), 1868-1877.

Mete, F., & Asar, A. (2014). Üniversite programlarında yabancı dil olarak Türkçe öğretmeni alan yeterliklerinin araştırılması. *Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi*, 1, 121-142.

Metin, Ş., & Aydoğan, Y. (2019). Okul öncesi öğretmenlerin özel alan yeterlik ve öz yeterlik düzeylerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 48(224), 33-57.

Omak, S., Alpdoğan, Y., & Sazak, E. (2022). Sınıfında OSB'li öğrenci bulunan özel eğitim öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine ilişkin görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(1), 152-171.

Özyurt, Y., Bahar, M., & Nartgün, Z. (2017). Fen bilgisi öğretmenliği lisans dersleri öğrenme çıktılarının özel alan yeterlikleriyle örtüşme düzeyi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(4), 2096-2116.

Serdar, C., Ceylan, E., & Dalkıran, M. (2016). Teknoloji ve tasarım öğretmenlerinin özel alan yeterlik düzeylerinin belirlenmesi. *International Journal of Active Learning*, 1(2), 38-54.

Sezer, E., & Altun, M. (2022). Lisans programındaki matematik öğretimi derslerinin özel alan yeterliklerini kazandırması yönünden değerlendirilmesi. *E-Kafkas Journal of Educational Research*, 9(1), 109-147.

Sungur Gül, K., & Özer Özkan, Y. (2013). Fen ve teknoloji özel alan yeterlilikleri önem düzeyinin öğretmen adaylarının görüşlerine göre belirlenmesi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 12(4), 867-881.

Şengül, K., & Alkaya, E. (2016). Türkçe öğretmenlerinin özel alan yeterlikleri: Bir durum belirleme çalışması. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 49(2), 87-108. https://doi.org/10.1501/Egifak_0000001385

Uslu, S. (2016). Sosyal bilgiler eğitimi lisans programının sosyal bilgiler öğretmeni özel alan yeterlikleri açısından incelenmesi. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 2013(12), 126-139.

Uslu, S., & Dönmez, C. (2014). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının özel alan yeterliklerine ilişkin öz-yeterlik inançlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 460-482. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2014.14.1-5000091522>

Yılar, M. B., & Cüce, K. (2021). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin özel alan yeterliklerini etkileyen faktörler ve bunların lisans programıyla ilişkisi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(2), 661-683.

Yiğit, N., & Alev, N. (2015). KPSS öğretmenlik alan bilgisi sınavı fizik öğretmenliği sorularının özel alan yeterlikleri açısından incelenmesi. *Journal of Instructional Technologies and Teacher Education*, 4(1). 13-18.

Zaman, S., Siyamoğlu, S., Özgürbüz, İ. E., & Veisalov, E. (2016). Coğrafya öğretmenlerinin özel alan yeterliklerine yönelik görüşleri (Trabzon örneği). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(3), 813-?.